

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Lipsk za 2014 r.

Lipsk, kwiecień 2015 r.

I. Wstęp

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.) gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządza się w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy. Podlega ona publicznemu udostępnieniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej urzędu.

II. Zagadnienia ogólne

W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i ich transport do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów realizowany był przez Przedsiębiorstwo Usługowo - Asenizacyjne Astwa Sp. z o.o., ul. Kombatantów 4, 15-102 Białystok. Firma została wybrana w trybie przetargu nieograniczonego. Umowa na realizację usług została zawarta na okres od 01.07.2013 r. do 31.12.2014 r.

Odpady zmieszane z nieruchomości jednorodzinnych odbierane były raz w miesiącu, a z nieruchomości wielorodzinnych dwa razy w miesiącu.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy została zorganizowana w następujący sposób:

- 4 rodzaje odpadów, tj. **papier, metale, szkło i tworzywa sztuczne** zbierane były „u źródła”, tj. w miejscu ich powstawania raz na dwa miesiące,
- **odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny** odbierane były w ramach organizowanych raz na pół roku zbiórek, tzw. „wystawek”,
- **zużyte baterie i akumulatory** zbierane były w specjalnych pojemnikach w budynkach użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, bank, poczta itp.),
- przeterminowane leki - w dwóch aptekach na terenie miasta Lipsk,
- **odpady budowlane i rozbiórkowe** - w specjalnych kontenerach zamawianych odpłatnie przez właścicieli nieruchomości.

Dnia 1 stycznia 2014 r. zaczęła obowiązywać uchwała Nr XXVI/211/13 Rady Miejskiej w Lipsku z dnia 15 listopada 2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty. Uchwałą tą wprowadzono nową stawkę ryczałtową od gospodarstwa domowego 6 - cio osobowego i większego oraz obniżono stawki dotychczas obowiązujące. W związku z tym nowe stawki wynosiły:

a) dla ilości osób w gospodarstwie do 5 włącznie:

- **8,00 zł/osoba/miesięcznie** – odpady segregowane

- **11,00 zł/osoba/miesięcznie** – odpady niesegregowane

b) dla ilości osób w gospodarstwie – 6 i więcej:

- **40,00 zł/gospodarstwo domowe/miesięcznie** - odpady segregowane

- **55,00 zł/gospodarstwo domowe/miesięcznie** - odpady niesegregowane

Zmiany dokonano na wniosek mieszkańców, dla których nowe opłaty stały się dużym obciążeniem. Na terenie gminy są **104 gospodarstwa domowe 6-cio osobowe i większe**, w tym **78** zbiera odpady w sposób selektywny, a **26** – bez selekcji.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na terenie gminy Lipsk nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady zmieszane, zielone oraz pozostałości z sortowania i mechaniczno-biologicznego przetwarzania w 2014 r. kierowane były - zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami do **Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce - Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów**.

Biom Sp. z o.o., jako inwestor budowy i operator **ZZO w Koszarówce** zbudowanego w ramach projektu „Biebrzański System Gospodarki Odpadami – etap II” dla 19 gmin członkowskich Związku Komunalnego Biebrza uruchomił instalację w IV kwartale 2013 r. Od tego czasu odpady kierowane są do stacji przeładunkowej w Dąbrowie Białostockiej, a stąd do **ZZO w Koszarówce**.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Wszelkie potrzeby inwestycyjne gminy Lipsk związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi realizowane są za pośrednictwem Związku Komunalnego Biebrza, którego gmina jest członkiem oraz firmy BIOM Sp. z o. o. – operatora **ZZO w Koszarówce**, której gmina Lipsk jest współnikiem.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w okresie 01.01.2014 r. - 31.12.2014 r.

W 2014 r. koszty poniesione przez gminę w związku z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wyniosły ogółem: **416.321,95 zł**, w tym:

- odbiór i transport odpadów komunalnych: **129.729,60 zł**

- zagospodarowanie odpadów komunalnych: **249.317,25 zł**

- koszty administracyjne, tj. płace pracowników, program komputerowy, jego serwisowanie, ustawowe koszty upomnień, szkolenia pracowników oraz literatura fachowa i materiały biurowe: **37.275,10 zł**.

Jeśli chodzi o przychody gminy z tytułu opłaty śmieciowej, to w 2014 r. wyniosły one **440.476,60 zł**. Daje to nieznaczną nadwyżkę **24.154,65 zł**, którą należy przeznaczyć na budowę gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów, likwidację dzikich wysypisk odpadów oraz edukację ekologiczną mieszkańców gminy.

4. Liczba mieszkańców i sposób zbierania odpadów

Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie gminy Lipsk na dzień 31.12.2013 r. wyniosła **5.613**, w tym w mieście Lipsk – **2.518**, a na wiejskim terenie gminy – **3.095**, natomiast na koniec roku 2014 – **5.555** osób, w tym w mieście Lipsk – **2.494**, a na wiejskim terenie gminy – **3.061**. Spadek liczby ludności to - od czasów transformacji ustrojowej - stały trend w sytuacji demograficznej gminy.

Do momentu uruchomienia systemu, tj. do 01.07.2013 r. na terenie gminy właściciele nieruchomości zamieszkałych mieli podpisane 954 umowy na odbiór odpadów komunalnych.

Na dzień 31.12.2014 r. liczba deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych wyniosła **1.095**, a systemem objęto **3.938 osób**. Zdecydowanie podkreślić należy fakt, że jest to aż o

1.617 osób mniej, niż osób zameldowanych, a z informacji będących w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Lipsku wynika, że systemem objęto 100 % mieszkańców.

Jeśli chodzi o sposób zbiórki odpadów, to przedstawia się on następująco:

- a) w odniesieniu do gospodarstw domowych:
41,32 %, tj. **614 gospodarstw domowych** zbiera odpady w sposób selektywny
58,68 %, tj. **872 gospodarstwa domowe** zbierają odpady bez selekcji,
- b) w odniesieniu do liczby mieszkańców:
48,40 %, tj. **1.906 osób** zbiera odpady w sposób selektywny
51,60 %, tj. **2.032 osoby** zbierają odpady bez selekcji.

Należy pamiętać, że w powyższych danych zawierają się nieruchomości wielolokalowe, tj. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe z terenu gminy. W przypadku tych nieruchomości, w obecnej sytuacji nie ma technicznych możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne zawarli na terenie gminy Lipsk 44 umowy na wywóz odpadów. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, którzy nie zawarli umów nie stwierdzono.

6. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

W 2014 r. z terenu gminy Lipsk odebrano i zagospodarowano **848,17 Mg** zmieszanych odpadów komunalnych oraz **30,186 Mg** odpadów zebranych w sposób selektywny (papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło, metale), **0,001 Mg** przeterminowanych leków, **6,50 Mg** zużytych opon oraz **8,09 Mg** odpadów wielkogabarytowych i elektroizolacji.

Osiągnięty **poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania** wyniósł w 2014 r. **35,70 %**. Gmina osiągnęła wymagany poziom, gdyż zgodnie z przepisami, w 2014 r. powinien on być nie większy niż 50 %.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy wyniósł **9,35 %** i nie został osiągnięty, gdyż zgodnie z zapisami ustawy powinien on wynieść co najmniej 14 %. W związku z tym, że gmina nie wypełniła obowiązku wynikającego z przepisów podlega karze pieniężnej, która zostanie nałożona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

7. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy

W 2014 r. bezpośrednio na składowisko odpadów w ZZO w Koszarówce nie trafiły żadne odpady z terenu gminy Lipsk. Tak, jak wspomniano wyżej zmieszane odpady komunalne trafiają zgodnie z zapisami z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami do **Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów - Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce**, gdzie poddawane są mechaniczno - biologicznemu przetwarzaniu.

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Lipsk ustalono, co następuje:

1. Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonuje już 1,5 roku i wydaje się, że mieszkańcy gminy przyzwyczaili się do wprowadzonych zmian, zaakceptowali je, a system funkcjonuje sprawnie.
2. Dochody gminy z opłat za gospodarowanie odpadami nieznacznie przewyższają ponoszone koszty i można przyjąć, że stawki opłat zostały skalkulowane na odpowiednim poziomie i mogą na takim pozostać.
3. Trzeba jednak pamiętać o tym, że na terenie gminy nie ma Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów i należy go, jak najszybciej utworzyć, a to będzie się wiązało z dodatkowymi kosztami.
4. Niezbędne jest również podjęcie działań w celu zwiększenia ilości odpadów zbieranych „u źródła” przynajmniej w takim stopniu, aby gmina osiągała wymagane prawem poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Poziomy te bowiem z roku na rok są coraz wyższe. Wydaje się że najlepiej zadziała na mieszkańców „zachęta ekonomiczna”, czyli zwiększenie różnicy między stawkami opłat za zbiórkę odpadów niesortowanych i sortowanych, tak aby zachęcić mieszkańców do zbiórki selektywnej. Należy również rozważyć wprowadzenie pośredniej stawki tam, gdzie nie ma technicznych możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, czyli na terenie nieruchomości wielolokalowych.
5. Warto również rozpatrzyć rozszerzenie katalogu odpadów zbieranych w sposób selektywny o popiół. Mogłoby to znacząco obniżyć koszty funkcjonowania systemu. Z informacji otrzymanych z RIPOK (ZZO Koszarówka) wynika, że w okresie zimowym popiół stanowi wagowo nawet 70 % ilości odpadów zmieszanych, które trafiają do instalacji. Za 1 Mg (tonę) zmieszanych odpadów gmina płaci instalacji 295 zł netto (318,60 zł brutto), natomiast popiół zbierany w sposób selektywny przyjmowany jest bezpłatnie.
6. W celu sprawdzenia szczelności systemu należy przeprowadzić kontrole zarówno nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, nieruchomości niezamieszkanymi oraz firm odbierających odpady komunalne z terenu gminy Lipsk.

Sporządziła:

Anna Czarnecka - Orpik